

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

PlanMER Herijking RES 2.0 West-Overijssel

MER RES West-Overijssel

23 januari 2023

Verantwoording

Titel	Notitie Reikwijdte en Detailniveau PlanMER Herijking RES 2.0 West-Overijssel
Opdrachtgever	Provincie Overijssel
Projectleider	Joost de Jong
Auteur(s)	Gijs Fijen
Tweede lezers	Marieke van der Linde – van Persie, Joost de Jong
Projectnummer	1288105
Aantal pagina's	21
Datum	23 januari 2023
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Inhoud

Inhoud.....	3
1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)	4
1.3 Een PlanMER voor de RES 2.0 West-Overijssel	4
1.4 Leeswijzer	6
2 Scope milieueffectrapport Herijking RES 2.0 West-Overijssel	6
2.1 Regionale Energiestrategie West-Overijssel.....	6
2.2 Plangebied	8
2.3 Raakvlakken met andere m.e.r.-trajecten	9
3 Relevante beleidskaders	10
3.1 Nationaal	10
3.2 Provinciaal.....	11
3.3 Lokaal.....	12
4 Aanpak milieuonderzoek	12
4.1 Stappen PlanMER.....	12
4.2 Beoordelingskader milieueffectenonderzoek	14
4.3 Scope onderzoeken	16
4.4 Te onderzoeken alternatieven.....	19
5 De m.e.r.-procedure	20
5.1 Kennisgeving en raadpleging.....	20
5.2 Opstellen PlanMER en Nota van beantwoording	20
5.3 Terinzagelegging PlanMER	21
5.4 Besluit en vervolg.....	21

Bijlage 1 Begrippenlijst

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De regio West-Overijssel werkt aan het opstellen van een Regionale Energiestrategie (RES) 2.0. Een RES biedt de regio en provincie een beeld van hoe het energielandschap van West-Overijssel zich in de brede zin van het woord gaat ontwikkelen tot en met 2030 en is een instrument om regionale keuzes te maken in samenwerking met de samenleving. Voor het herijkingsdeel van de RES 2.0 geldt een plan m.e.r.-plicht. Onderdeel van de m.e.r.-procedure is het opstellen van een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD).

1.2 Doel Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)

Deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau is de eerste stap in het proces om tot een PlanMER voor de herijking RES 2.0 te komen. De NRD heeft als doel om inzicht te geven in de stappen die ten behoeve van het PlanMER doorlopen worden. De NRD beschrijft welke thema's en milieueffecten in de m.e.r.-procedure onderzocht worden. Dat wordt de reikwijdte genoemd. Daarnaast geeft de NRD-informatie over de manier waarop de effecten van de RES 2.0 onderzocht zullen worden en met welke diepgang. Dit wordt het detailniveau genoemd. De reikwijdte en het detailniveau worden nader toegelicht in hoofdstuk 5 van dit document.

De publicatie van de NRD markeert de start van de m.e.r.-procedure. De NRD beoogt om alle betrokkenen en geïnteresseerde partijen te informeren over de achtergrond en de aard van de voorgenomen activiteiten. De NRD wordt daarom ter inzage gelegd, waarbij eenieder in de gelegenheid wordt gesteld zienswijzen kenbaar te maken op het voornemen van het opstellen van een PlanMER.

1.3 Een PlanMER voor de RES 2.0 West-Overijssel

Zoals beschreven vormt de publicatie van de NRD de start van de m.e.r.-procedure. Een milieueffectrapportage (m.e.r.) brengt de milieueffecten van een plan of project in beeld. M.e.r. staat voor 'milieueffectrapportage' en is de procedure waarbinnen een MER wordt opgesteld. MER staat voor 'Milieueffectrapport' en bevat de resultaten van het onderzoek naar de(milieu)effecten binnen een m.e.r. De toevoeging 'Plan' (PlanMER) wil zeggen dat het om een MER voor een strategisch beleidsplan gaat, zoals een RES. Het PlanMER helpt om het milieubelang volwaardig mee te nemen in de afweging van locaties voor de opwek van duurzame energie binnen de Herijking RES 2.0 W-O. Op deze manier voedt het PlanMER de Herijking RES 2.0 W-O. Het PlanMER wordt samen met de Herijking RES 2.0 W-O ter inzage gelegd.

Het kader op pagina 5 geeft een nadere toelichting op de m.e.r.-plicht voor de RES 2.0, figuur 1.1 toont de milieueffectrapportage in het RES-proces. Tijdens het ambtelijk platform op 8 december is een brede consensus bereikt dat een eventueel uitstel van de Omgevingsvisie niet leidt tot uitstel van de RES 2.0 en het bijbehorende PlanMER.

Toelichting m.e.r plicht

Voor de totstandkoming van de RES 1.0 was een plan-m.e.r. niet verplicht. Een RES 1.0 is onder de huidige wet- en regelgeving namelijk geen 'programma'. Bij het in werking treden van de Omgevingswet krijgt het 'programma' een positie van kerninstrument in de wet. Daardoor worden meer documenten, zoals de RES 2.0, plan-m.e.r plichtig dan bij het huidige recht.

RES 2.0

Het Nationaal Programma RES maakt voor het vervolg van de RES onderscheid in het RES voortgangsdokument 2.0 en het RES herijkingsdocument 2.0. Het Voortgangsdokument gaat in op monitoring en de verantwoording ten opzichte van de RES 1.0. Het document bevat geen nieuwe keuzes en er vindt geen besluitvorming plaats. Het Voortgangsdokument is daardoor niet kaderstellend en niet m.e.r.-plichtig. Het RES Herijkingsdocument 2.0 wordt daarentegen wel ter besluitvorming voorgelegd en kan wel nieuwe keuzes bevatten. Het document is een herijking van nieuwe kaders, nieuwe inzichten, nieuwe verhoudingen, nieuwe ambities en/of andere ruimteclaims.

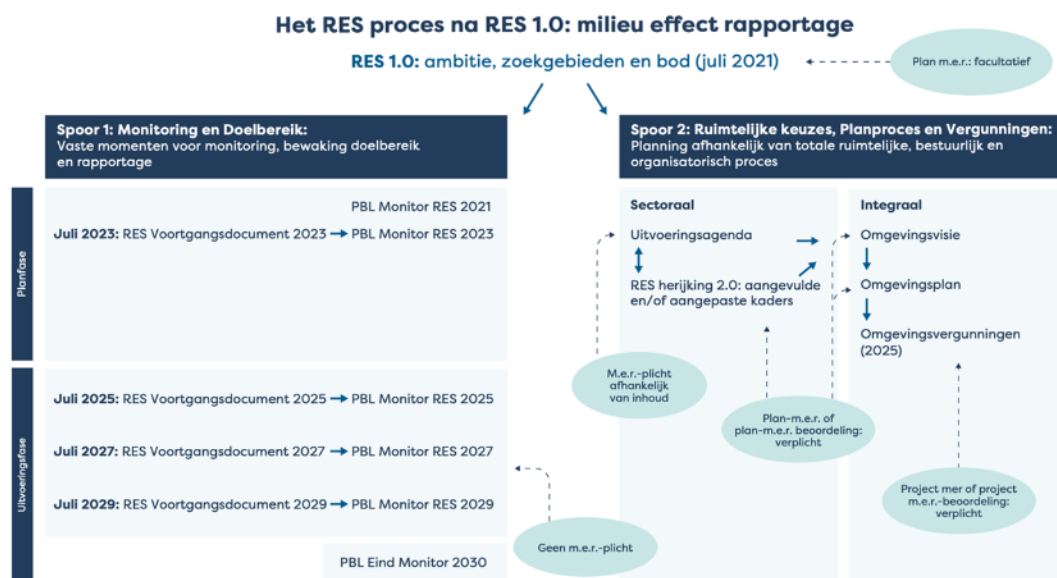
De RES Herijking 2.0 kan het karakter hebben van een uitwerking van beleid of kan een set aan maatregelen bevatten om doelstellingen voor de leefomgeving te bereiken. Onder de Omgevingswet wordt een RES daarom als programma bestempeld. Het programma RES Herijking 2.0 kan een kader voor zogenaamde m.e.r.-plichtige activiteiten omvatten. Dat betekent dat het verplicht is voor zulke activiteiten een milieueffectrapportage op te stellen (hoofdstuk 7 van de Wet Milieubeheer). Het gaat hierbij om bedrijven en activiteiten die op de C of D lijst staan van het besluit m.e.r.

Herijking RES 2.0 W-O

Voor de regio West-Overijssel geldt dat het RES-herijkingsdocument 2.0 een uitwerking is van de gemaakte afspraken in de RES 1.0 waarin nog niet alle zoekgebieden zijn vastgesteld en waarin de verhouding wind/zon nader wordt geoptimaliseerd. Dit maakt de Herijking RES 2.0 W-O m.e.r.-plichtig. Het Herijkingsdocument wordt op advies van NP RES vastgesteld door volksvertegenwoordigers op lokaal niveau.

Passende Beoordeling

Op voorhand kan niet worden uitgesloten dat ontwikkelingen zoals opgenomen in de RES 2.0 significante gevolgen hebben voor Natura-2000 gebieden. Daarom is mogelijk een Passende Beoordeling nodig. Volgens de wet milieubeheer zijn plannen waarvoor een passende beoordeling moet worden gemaakt m.e.r.-plichtig. De Passende Beoordeling is een document waarin dieper wordt ingegaan op de gevolgen voor Natura-2000 gebieden. Het detailniveau van de Passende beoordeling moet passen bij het detailniveau van het plan. Omdat het in dit geval om een RES 2.0 gaat, zal een eventuele Passende Beoordeling ook een meer abstract karakter hebben. Wanneer een Passende Beoordeling wordt opgesteld zal deze integraal onderdeel uitmaken van het MER.

Figuur 1.1 Milieueffectrapportage in het RES-proces (Bron: Nationaal programma RES)

1.4 Leeswijzer

In **Hoofdstuk 2** wordt de scope voor het milieueffectrapport Herijking RES 2.0 W-O besproken. Hierin wordt nader ingegaan op de Herijking RES 2.0 W-O en het bijbehorende plangebied. In **Hoofdstuk 3** volgen de relevante beleidskaders die van invloed zijn op de Herijking RES 2.0 W-O en de regio West-Overijssel, daarbij worden ook de raakvlakken met andere m.e.r.-trajecten uitgelicht. In **Hoofdstuk 4** volgt het antwoord op de vraag hoe het milieuonderzoek wordt aangepakt aan de hand van een beoordelingskader, referentiesituatie, effectbeoordeling en alternatieven. Tot slot wordt in **Hoofdstuk 5** de m.e.r. procedure nader toegelicht.

2 Scope milieueffectrapport Herijking RES 2.0 West-Overijssel

2.1 Regionale Energiestrategie West-Overijssel

Voorafgaand aan een RES 2.0 is een RES 1.0 vastgesteld. De RES 1.0 West-Overijssel (RES 1.0 W-O) is tot stand gekomen na een intensief samenwerkingsproces waarbij gemeenten, provincie, waterschappen, maatschappelijke organisaties en netbeheerders georganiseerd in de adviesgroep RES een bod van 1.8 TWh via wind, zon op veld en zon op dak hebben vastgesteld. Hierbij hebben zij zich intensief laten adviseren door de netbeheerders in de regio. Met de RES 1.0 is een fundament gelegd onder de regionale samenwerking voor de bijdrage aan het landelijke Klimaatakkoord voor de opwek van 35 TWh duurzame energie met wind- en zonne-energie op land. Hiermee geven de bestuurlijke partners in de RES aan wat zij willen bijdragen aan de energietransitie en hoe zij in regionaal verband met inwoners en maatschappelijke organisaties willen samenwerken aan de realisatie van deze doelstellingen. Die doelstellingen geven vorm aan de afspraken rond duurzame opwek van energie en regionale warmtestructuur.

Doelstellingen en afspraken RES 1.0

De RES 1.0 heeft het karakter van een beleidsdocument dat richtinggevend is voor de verdere ontwikkeling van de energiestrategie. In de kern bestaat de RES 1.0 uit zes doelstellingen en zes afspraken. De doelstellingen komen neer op het volgende:

1. Het bod van de RES 1.0 W-O voor duurzame opwek van elektriciteit in 2030 bedraagt 1,826TWh waarbij regionaal wordt gestreefd naar een verhouding van 60% opwek door windenergie en 40% door zon
2. Zoekgebieden en/of uitsluitingsgebieden zijn vastgelegd of worden uiterlijk bestuurlijk vastgelegd bij de RES 2.0 zodat een goede verdeling naar de hoog-en middenspanningsstations gemaakt kan worden
3. Op lokaal en sub regionaal niveau wordt de ruimtelijke potentie in de regio verder uitgewerkt op basis van de ontwerpprincipes uit de concept-RES. Bij de RES 2.0 wordt de balans opgemaakt
4. De maatschappelijke kosten van het netwerk worden beperkt door de 'knoppen' te hanteren voor meer wind, grotere clusters en redelijke afstanden tot aansluitpunten
5. Voor de realisatie van windmolens en grootschalige zonneparken wordt gestreefd naar een gebiedsgerichte en grens ontkennende aanpak
6. Het doel is om minimaal 50% lokaal eigendom in de opwek door wind en grootschalig zon-op-veld te realiseren

De RES 1.0 is in de zomer van 2021 vastgesteld door de elf gemeenteraden, Provinciale Staten en algemeen besturen van de waterschappen. Om de energie met windmolens en zonneparken op te kunnen wekken in 2030 moeten uiterlijk begin 2025 de vergunningen hiervoor zijn afgegeven. Dat betekent dat duidelijk moet zijn waar de wind- en zonneparken gerealiseerd kunnen worden en hoe de energie-infrastructuur daarop afgestemd moet worden.

Herijking RES 2.0 W-O

De doelstellingen en afspraken uit de RES 1.0 worden nader uitgewerkt in de RES 2.0. Het RES-herijkingsdocument 2.0 voor West Overijssel is een uitwerking van de gemaakte afspraken in de RES 1.0 waarin nog niet alle zoekgebieden zijn vastgesteld en waarin de verhouding wind/zon nader wordt geoptimaliseerd.

Halfjaarlijkse monitoring op het RES-bod

Met inzet van het instrument monitoring wordt halfjaarlijks (december en juli) gekeken naar de stand van zaken op het gebied van opwek en andere onderwerpen zoals samenwerking en lokaal eigendom. De betrokken partners bespreken de voortgang en kijken of er herijkingen en nieuwe kaderstellingen nodig zijn om de doelen te kunnen halen. Eind juni is de 'Tussenstand juli 2022' opgeleverd. Daaruit blijkt dat 45% van de totale opgave (1,8 TWh) gerealiseerd (23%) of in ontwikkeling (22%) is.

Governance

De gemeenten spelen een cruciale rol in het behalen van de RES doelstellingen en werken daarbij samen in sub regionaal verband. De afgesproken governance uit de RES 1.0 blijft ook leidend voor in de periode naar de RES 2.0. Dat wil zeggen dat iedere gemeente staat voor het eigen aandeel in het bod en samenwerkt in de sub regio met buurgemeenten, ook al liggen die in andere RES-regio's. Deze samenwerking van gemeenten speelt ook een belangrijke rol door de doelstelling van minimaal 50% lokaal eigendom, hierbij moeten gemeenten een belangrijke bijdrage leveren aan het vergroten van de maatschappelijke acceptatie van de energietransitie in de regio West-Overijssel.

2.2 Plangebied

Het plangebied betreft het gehele grondgebied van het samenwerkingsverband West-Overijssel. Dit zijn de gemeenten: Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle.

Figuur 2.1 Deelnemende gemeenten in de RES-regio West-Overijssel (Bron: RES West-Overijssel)

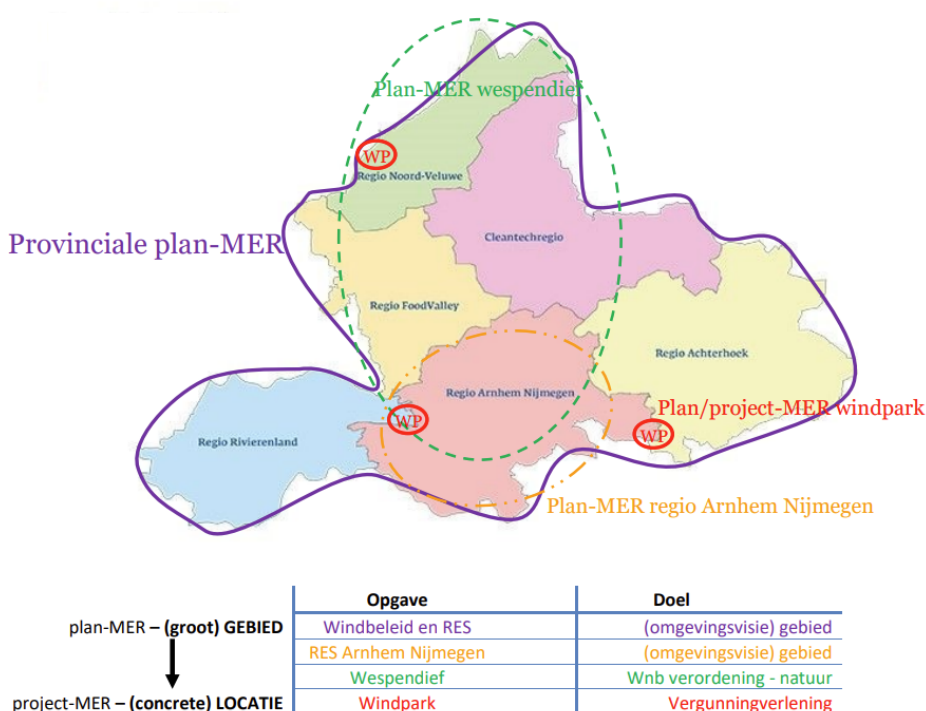
Het studiegebied voor het PlanMER is in principe gelijk aan het plangebied. Het is echter mogelijk dat het studiegebied, ten gevolge van mogelijke ontwikkelingen aan de randen van het plangebied, groter zal zijn. Voorbeelden van ontwikkelingen en invloeden aan de randen van het plangebied zijn: foerageergebieden van trekvogels, Natura 2000 gebied, Natuurnetwerk Nederland en Bijzonder Provinciaal Landschap. Mochten er ontwikkelingen plaatsvinden die leiden tot effecten buiten het plangebied, dan zal het studiegebied worden aangepast.

2.3 Raakvlakken met andere m.e.r.-trajecten

Er lopen naast het PlanMER voor de Herijking RES 2.0 W-O verschillende andere MER- of OER-trajecten die raakvlakken hebben met elkaar. Tijdens het opstellen van het PlanMER worden de raakvlakken tussen de verschillende trajecten in beeld gebracht en wordt bepaald of en in hoeverre de inhoud en processen van de verschillende trajecten op elkaar afgestemd worden. In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van MER-trajecten die mogelijk raakvlakken hebben met de PlanMER voor de Herijking RES 2.0 W-O. Dit overzicht wordt bij de start van het opstellen van het PlanMER waar nodig aangevuld en aangescherpt. Dit gebeurt opnieuw voorafgaand aan de afronding van het PlanMER. MER'en en overige documenten waar mogelijk raakvlakken mee op kunnen treden zijn opgenomen in onderstaande tabel.

MER	Status MER
<i>MER'en met naar verwachting diverse raakvlakken</i>	
OER Fase 1 Omgevingsvisie provincie Overijssel, deelrapport Energietransitie	Afgerond
OER Fase 2 Omgevingsvisie provincie Overijssel	Nog niet afgerond
PlanMER 'en RES-regio's Provincie Gelderland*	Nog niet afgerond
PlanMER RES Twente	Nog niet afgerond
<i>MER'en met naar verwachting beperkte raakvlakken</i>	
PlanMER voor Ruimtelijke visie duurzame energie Olst-Wijhe	Afgerond
PlanMER Windenergie gemeente Emmen	Afgerond
OER Omgevingsvisie Zwolle	Afgerond
PlanMER Nationale windturbinebepalingen leefomgeving	Nog niet afgerond
PlanMER Programma Integraal Riviermanagement	Nog niet afgerond
ProjectMER Windpark Pottendijk	Afgerond
ProjectMER Windpark Nieuwleusen	Afgerond
ProjectMER Windpark de Veenwieken	Afgerond
ProjectMER Windpark Staphorst	Afgerond
<i>Overige documenten</i>	
Verkennde Natuurtoets voor windenergie Overijssel	Afgerond
Ruimtelijke Verkenning Energielandschap Zwolle-Staphorst-Zwartewaterland-Dalfsen	Afgerond

* Figuur 2.1 Toont welke m.e.r.-procedures er binnen de Provincie Gelderland lopen

Figuur 2.2 Lopende m.e.r.-procedures in Gelderland (Bron: Provincie Gelderland, 2022)

3 Relevante beleidskaders

3.1 Nationaal

De Nederlandse klimaatopgave voor 2050 is bekrachtigd in het internationale Klimaatakkoord (Parijs, 2015). In 2017 heeft de Eerste Kamer ingestemd met het internationale Klimaatakkoord, waardoor de opgave voor 2050 wettelijk is vastgelegd. De huidige doelstellingen voor de energietransitie komen voort uit de Klimaatwet (2020):

- Emissies van broeikasgassen liggen in 2050 95% lager dan in 1990
- Emissies van broeikasgassen liggen in 2030 49% lager dan in 1990

In het Nationaal Klimaatakkoord (2019) is uitgewerkt op welke manier Nederland dit wil bereiken. Het Klimaatakkoord vormt het kader voor de RES. In de RES wordt de strategie vastgelegd voor de omschakeling van een maatschappij die draait op voornamelijk fossiele energie naar een energievoorziening met nagenoeg geen CO₂-emissie.

3.2 Provinciaal

De provincie Overijssel heeft in de tussentijdse actualisatie van de [Omgevingsverordening](#) (21/05/2021) en de Nieuwe [Omgevingsvisie](#) Overijssel (15/06/2022) aangegeven hoe zij de inrichting van zonne- en windenergie voor zich zien. De planning is dat Provinciale Staten de Nieuwe Omgevingsvisie in het voorjaar van 2024 vaststellen.

Zonne-energie

De provincie Overijssel wil zonnepanelen en andere vormen van opwekking van zonne-energie zoveel mogelijk combineren met andere functies, bij voorkeur met bebouwing. Daarom is de toepassing van de zonneladder verplicht bij initiatieven voor zonnevelden in de Groene Omgeving. De zonneladder geeft de voorkeursvolgorde aan bij de verdeling van de opwekopgave voor zonne-energie.

Daarom biedt de provincie Overijssel de mogelijkheid om, als uitzondering op de principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik, in de Groene Omgeving tijdelijke zelfstandige opstellingen van zonnepanelen te realiseren. Het gaat daarbij om opstellingen van zonnepanelen voor een periode van niet meer dan 25 jaar op een wijze die omkeerbaar is en waarbij de oorspronkelijke bestemming gehandhaafd blijft. Deze monofunctionele zonnevelden kunnen alleen geplaatst worden als *“stimuleren van de productie van zonne-energie op daken in bebouwd gebied of gebruik maken van te bebouwen gebieden of bruikbare restruimte”* en *“combineren van de productie van zonne-energie met gebiedsopgaven in stads- en dorpsranden of gebiedsontwikkelingen in de groene omgeving”* niet mogelijk zijn. Gelet op de impact die (ook tijdelijke) veldopstellingen van zonnepanelen kunnen hebben op hun omgeving, zal niet alleen de maatschappelijke meerwaarde van het initiatief moeten worden aangetoond, maar zal er ook compensatie moeten plaatsvinden door extra te investeren in de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving.

Meerwaarde kan worden aangetoond vanuit de volgende criteria:

- De mate waarin sprake is van meervoudig ruimtegebruik (combinaties met andere functies)
- Maatregelen die getroffen worden om de impact te beperken en/of te compenseren
- De mate waarin wordt aangesloten op de karakteristieken van het gebied (gebiedseigen/gebiedsvreemd)
- Bijdrage aan maatschappelijke doelen (in ieder geval aan de provinciale doelen ten aanzien van duurzaamheid, maar ook aan draagvlak in de omgeving, bijdrage aan maatschappelijke cohesie, (financiële) bijdragen aan maatschappelijke opgaven, enz.)

Niet in alle gevallen zal de meerwaarde op alle genoemde criteria in gelijke mate te bereiken zijn. Het hangt immers van het geval en de locatie af waar de kansen en opgaven te vinden zijn om maatschappelijke meerwaarde te bereiken. De gemeente zal in de toelichting op het bestemmingsplan moeten onderbouwen dat er sprake is van maatschappelijke meerwaarde die de impact van een zelfstandige opstelling in de Groene Omgeving rechtvaardigt.

Windenergie

In de voormalige Omgevingsverordening van de provincie Overijssel is opgenomen dat bestemmingsplannen niet voorzien in de mogelijkheid van het oprichten van nieuwe windturbines binnen gebieden die tot Natuurnetwerk Nederland (NNN) worden gerekend of gebieden die worden aangemerkt als Nationaal Landschap. Sinds het fundament voor een Nieuwe Omgevingsvisie (2022) is vastgesteld wordt het Natuurnetwerk Nederland (NNN) niet langer aangemerkt als uitsluitingsgebied voor windenergie. *“Een generiek verbod op windenergie op voorhand binnen het NNN doet geen recht aan de noodzaak om binnen heel Overijssel op zoek te gaan naar mogelijkheden om lokaal duurzame energie op te wekken”*. Voor het Nationaal Landschap Noordoost-Twente heeft eerder een herijking van de status uitsluitingsgebied windenergie plaatsgevonden, waarbij zoekgebieden windenergie zijn aangewezen. Voor het Nationaal Landschap IJsseldelta moet deze herijking nog worden uitgevoerd. De Nationale Landschappen blijven uitsluitingsgebied windenergie. Maar in de Omgevingsverordening is geregeld dat het generieke verbod op windenergie niet geldt voor de voorkeursgebieden van de provincie die zijn aangewezen. Het generieke verbod geldt ook niet voor kleine windturbines op agrarische erven die voorzien in de eigen energiebehoefte.

Dat het Natuurnetwerk Nederland (NNN) niet langer wordt aangemerkt als uitsluitingsgebied windenergie betekent niet dat de plaatsing van windturbines overal zonder meer is toegestaan. Na het schrappen van het generieke verbod op het plaatsen van windturbines, blijven de andere provinciale beleidskaders van toepassing. Dit betekent dat locaties die vallen binnen de begrenzing van het NNN, beoordeeld moeten worden op de voorwaarden die de regeling voor het NNN voor nieuwe ontwikkelingen stelt. Verder zal bij de plaatsing van windturbines rechtgedaan moeten worden aan normerende en richtinggevende uitspraken die in de Catalogus Gebiedskenmerken over het landschap worden gedaan. Op de plaatsing van windturbines is altijd de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving van toepassing.

3.3 Lokaal

Op lokaal niveau zijn er diverse gemeenten die een beleidskader hebben opgesteld voor wind- en/of zonne-energie of daarmee bezig zijn.

4 Aanpak milieuonderzoek

Dit hoofdstuk gaat in op de aanpak en inhoud van het PlanMER. Daarbij worden de verschillende stappen in het opstellen van een PlanMER toegelicht en wordt ingegaan op de te onderzoeken thema's. Daarnaast wordt het beoordelingskader toegelicht, wordt de scope van de onderzoeken gepresenteerd en wordt uiteengezet welke alternatieven in het PlanMER onderzocht worden.

4.1 Stappen PlanMER

In deze paragraaf worden de stappen van het opstellen van het PlanMER kort toegelicht.

Stap 1: In beeld brengen referentiesituatie

De eerste stap is het in beeld brengen van de huidige situatie en de verwachte autonome ontwikkelingen (HSAO). Autonome ontwikkeling betekent de te verwachten voortgang van de huidige situatie zonder dat er nieuw beleid van kracht is. De huidige situatie en autonome ontwikkeling tezamen wordt de referentiesituatie genoemd. In deze fase wordt het kwaliteitsniveau voor verschillende vooraf bepaalde thema's (paragraaf 4.2) beschreven. Hierin worden ook het bestaande beleid en eventueel al bestaande monitoringsgegevens meegenomen. Vervolgens wordt beoordeeld wat het kwaliteitsniveau van een bepaalde indicator (paragraaf 4.3) in de referentiesituatie is.

Stap 2: Uitwerken alternatieven

In het PlanMER worden de milieugevolgen beschouwd aan de hand van thematische alternatieven. Binnen de systematiek van m.e.r. zijn alternatieven zijn de mogelijke manieren waarop de voorgenomen activiteit kan worden gerealiseerd. De voorgenomen activiteit van de RES-herijking 2.0 West-Overijssel is de ambitie om 1,8 TWh duurzame energie op te wekken in een verhouding van 40% zonne-energie en 60% windenergie. De voorgenomen activiteit kan in algemene termen worden geformuleerd en de alternatieven zijn de concrete ruimtelijke vertaling daarvan. In het PlanMER worden 'de redelijkerwijs in beschouwing te nemen' alternatieven beschreven en worden deze alternatieven beoordeeld op milieueffecten (zie stap 3). Door uiteenlopende, thematische, alternatieven te gebruiken zullen de effecten per alternatief van elkaar verschillen. Hiermee worden de 'hoeken van het speelveld' inzichtelijk. Deze inzichten zijn bruikbaar bij de keuzes in de RES-herijking 2.0. De NRD beschrijft een aanzet van de verschillende soorten alternatieven. In een werksessie bij de start van het PlanMER zullen de thematische alternatieven worden uitgewerkt. Voor de gebieden waarin in de RES 1.0-fase bleek dat er geen restricties golden, wordt per thematisch alternatief een invulling bepaald. Bij restricties kan gedacht worden aan Natura 2000 gebieden of de afstand van windmolens tot woningen. In deze zogenaamde 'potentiegebieden' wordt in de werksessie bepaald welk type energieopwekking (zonne- of windenergie of een combinatie hiervan) wordt meegenomen en in welk deel van het potentiegebied.

Stap 3: Beoordelen alternatieven en potentiegebieden

De effectbeoordeling wordt voor alle thema's uitgevoerd op het schaalniveau van de alternatieven. Aan elk alternatief worden specifieke potentiegebieden gekoppeld. Daarbij wordt in de keuze voor de combinatie van potentiegebieden gelet op het in beeld brengen van alle hoeken van het speelveld. De effectbeoordeling in het PlanMER voor de Herijking RES 2.0 W-O wordt niet uitgevoerd op het niveau van unieke potentiegebieden. Wel biedt de beoordeling een goede basis voor opvolgende milieueffectstudies zoals voor een projectMER bij een omgevingsvergunning van een windmolenpark en bij ruimtelijke onderbouwingen voor een omgevingsplan(wijziging) voor een zonneweide.

Stap 4: Beschrijven mitigerende en compenserende maatregelen

Aan de hand van de effectbeoordeling en de alternatievenafweging worden aanbevelingen opgenomen voor mitigerende maatregelen waarmee problemen of knelpunten verminderd of weggenomen kunnen worden. Mitigeren betekent dan ook verzachten of verminderen. Als uit de beoordeling blijkt dat er geen verschil is of juist een verbetering optreedt dan wordt aangegeven hoe (positieve) effecten versterkt kunnen worden.

Deze maatregelen zullen, bij de betreffende energievorm, in het PlanMER-rapport worden beschreven. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan maatregelen in het kader van landschappelijke inpassing en/of extra maatregelen ter beperking van geluidhinder.

Stap 5: Monitoring

Het is nodig om het kwaliteitsniveau van de fysieke leefomgeving op gezette tijden en geordend bij te houden. In het PlanMER volgt daarom een aanzet van een systeem voor monitoring en evaluatie. Daarmee wordt eveneens aangesloten bij een van de doelen van de RES 2.0 en de daaropvolgende RES'en, namelijk monitoring en verantwoording. De RES-regio West-Overijssel stelt in navolging van het advies van het Nationaal Programma RES een RES Voortgangsdokument op. Het RES Voortgangsdokument beschrijft elke twee jaar de voortgang van het realiseren van de ambities die in de RES 1.0 zijn omschreven. Op deze wijze kan gemonitord worden of de RES-regio West-Overijssel op koers ligt voor 2030. Dit zorgt naast zicht op de voortgang voor de mogelijkheid om bij te sturen in beleid en/of uitvoering. Het PlanMER levert input voor het RES Voortgangsdokument, onder andere vanuit de beschrijving van de referentiesituatie waarbij is nagedacht over hoe de verschillende effecten gemeten en getoetst kunnen worden.

4.2 Beoordelingskader milieueffectenonderzoek

Het opwekken van duurzame energie heeft naast positieve en negatieve milieueffecten tot gevolg. De aard en omvang van de effecten verschilt. Deze effecten zullen in de PlanMER nader worden uitgewerkt, getoetst en beoordeeld. Vast onderdeel van het PlanMER is een beoordelingskader op basis waarvan de effecten op de leefomgeving in beeld worden gebracht. De vijf te onderzoeken thema's vormen de het uitgangspunt voor het beoordelingskader. De thema's die onderzocht worden in het PlanMER zijn:

- Landschap
- Natuur
- Leefbaarheid
- Veiligheid
- Maatschappelijke kosten
- Netinfrastructuur

Per hoofdthema zijn verschillende indicatoren opgenomen waarvoor het kwaliteitsniveau van de referentiesituatie wordt bepaald. Dit wordt gedaan aan de hand van beoordelingscriteria. Deze criteria worden aan het begin van het opstellen van het PlanMER vastgesteld. Het beoordelingskader wordt zowel gebruikt om de kwaliteit van de huidige situatie en autonome ontwikkeling, alsmede effecten en doelbereik van de Omgevingsvisie in beeld te brengen. In het PlanMER wordt geen prioritering aangebracht in indicatoren of criteria.

Thema en indicator	Beoordelingscriterium	Wijze van beoordelen
Thema Landschap		
Landschappelijke kwaliteiten	Mate van aansluiting bij landschappelijke kwaliteiten (incl. cultuurhistorie)	Kwalitatief
Duurzame energielandschappen	- Associatie locatie met duurzame energie - Benutten meekoppelkansen/ meervoudig grondgebruik	Kwalitatief
Provinciale samenhangende ruimtelijke kwaliteit	- Behoud van het gevarieerde palet aan landschapstypen - Behoud van grootschalige openheid: gebieden vrijwaren van zon en wind - Mate waarin ensembles worden gevormd met grootschalige elementen en structuren in het landschap - Vorming van grootschalige clusters	Kwalitatief
Thema Natuur		
Natura 2000	Effecten op instandhoudingsdoelen Natura 2000	Kwalitatief
Soortenbescherming	Effecten op beschermde soorten	Kwalitatief
Beschermde houtopstanden	Effecten op beschermde houtopstanden	Kwalitatief
Natuurnetwerk Nederland	Effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natuurnetwerk Nederland (NNN)	Kwalitatief
Weide- en akkervogels	Effecten op weidevogelgebieden	Kwalitatief
Integraal bodem- en watersysteem	Mate waarin de ontwikkelingen anticiperen op het principe sturend bodem- en watersysteem	Kwalitatief
Thema Leefbaarheid		
Geluidsbelasting windmolens	Verandering in het aantal geluidbelaste bestemmingen (geluidgehinderden) als gevolg van ontwikkelingen	Kwalitatief
Slagschaduw windmolens	Aantal woningen (en andere gevoelige bestemmingen) binnen de drie slagschaduw-contouren (0 uur, 6 uur en 16 uur per gevoelig object)	Kwantitatief
Elektromagnetische velden kabeltracés en stations	Elektromagnetische straling	Kwalitatief
Hinder windmolens	Indicatie milieukwaliteit op basis van geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid/ vergelijkende score voor hinder windmolens	Kwantitatief

Thema en indicator	Beoordelingscriterium	Wijze van beoordelen
Thema Veiligheid		
Plaatsgebonden risico	Oriëntatiewaarde toename groepsrisico	Kwalitatief
Thema Maatschappelijke kosten		
Maatschappelijke kosten	Hoogte maatschappelijke kosten o.b.v. kentallen en reeds beschikbare informatie	Kwalitatief
Thema netinfrastructuur		
Clustergrootte wind of zon	- Potentiële clustergrootte windpark - Potentieel clustergrootte zonnepark	Kwalitatief
Clustercombinatie wind en zon	- Mogelijkheid dat opwekking via zonne-energie en windenergie in hetzelfde cluster plaatsvindt - Potentieel clustergrootte combinatie windpark en zonnepark	Kwalitatief
Afstand opwekkingslocatie	Afstand tot mogelijk netaansluitpunt opwekkingslocatie	Kwantitatief
Vraag en aanbodkoppeling	Afstand tot bebouwde omgeving (incl. aandacht voor grote elektriciteitsvragers)	Kwantitatief

4.3 Scope onderzoeken

De scope van de onderzoeken is gezamenlijk met ambtenaren tijdens het Ambtelijk Platform bepaald. Het detailniveau van alle onderzoeken die uitgevoerd worden in het kader van het PlanMER sluit aan bij het abstractieniveau van de Herijking RES 2.0 W-O. De onderzoeken worden uitgevoerd voor alle potentiegebieden in West-Overijssel. In de onderzoeken wordt geen onderscheid gemaakt tussen gebieden die eerder wel of zijn aangewezen als zoeklocatie, ontwikkellocatie of voorkeursgebied.

Landschap

- Er vindt onderzoek plaats naar de indicatoren: landschappelijke kwaliteiten, duurzame energielandschappen, provinciale samenhangende ruimtelijke kwaliteit
- Op basis van bureaustudie, gebiedskennis en expert judgement worden de effecten op het landschap inzichtelijk gemaakt
- Voor de indicator duurzame energielandschappen wordt enerzijds gekeken naar de associatie van de locatie met duurzame energie. Wanneer mensen een plek associëren met duurzame energie, omdat het er bijvoorbeeld hard waait of een plek al wordt getypeerd door andere vormen van duurzame energie, dan zal men nieuwe ontwikkelingen eerder accepteren (H+N+S, 2013). Anderzijds zijn meekoppelkansen hierbij van belang. De ontwikkeling van duurzame energie zou gepaard moeten gaan met andere ruimtelijke ontwikkelingen en vraagstukken die spelen, door bijvoorbeeld meervoudig grondgebruik. Wanneer kansen gekoppeld kunnen worden, is de betekenis van een bouwsteen groter. Onder dit criterium worden eveneens de effecten op de realisatie van de opgave bossenstrategie meegenomen. Deze strategie, waarbij 60 ha nieuw bos wordt gerealiseerd, wordt op basis van beschikbare kaarten in beeld gebracht

Natuur

- Er vindt onderzoek plaats naar de indicatoren: Natura 2000, soortenbescherming, beschermde houtopstanden, Natuurnetwerk Nederland en weide- en akkervogels en integraal bodem- en watersysteem
- Om aan te sluiten bij het abstractieniveau van de Herijking RES 2.0 W-O worden de beoordelingen uitgevoerd op basis van bureauonderzoek. Er wordt geen veldonderzoek uitgevoerd, dit wordt (indien relevant) op een later moment, gekoppeld aan een planMER, projectMER of ruimtelijke onderbouwing bij een omgevingsvergunning, op lokaal niveau uitgevoerd
- Voor de indicator integraal bodem- en watersysteem worden plannen en ontwikkelingen in relatie tot het principe 'bodem en water sturend' in beeld gebracht. Op basis van beschikbare kaarten (o.a. watersysteemkaarten en geomorfologische kaarten) worden mogelijke knelpunten in beeld gebracht. Wanneer de provincie Overijssel beschikt over een gecombineerde kaart 'bodem en water sturend' wordt deze als onderlegger gebruikt voor de beoordeling

Natura 2000

- Op basis van de maximale foerageerafstanden van kwalificerende vogelrichtlijnsoorten kan niet worden uitgesloten dat leefgebied wordt aangetast of in het geval van windmolens aanvaringslachtoffers vallen
- Per potentiegebied wordt op basis van maximale foerageerafstanden en leefgebieden in kaart gebracht in hoeverre negatieve effecten op instandhoudingsdoelen te verwachten zijn
- Door maximale foerageerafstanden als een uienschillen op kaart te projecteren, wordt inzichtelijk gemaakt met hoeveel soorten er mogelijk een raakvlak optreedt
- Voor enkele potentiegebieden wordt de analyse aangevuld met eigen ervaringen in de gebieden. Zo heeft TAUW een verkennende studie voor windmolens uitgevoerd bij Deventer en is er voor een windpark in het zoekgebied bij Berghentheim een effectbeoordeling voor ganzen en kraanvogels uitgevoerd

Leefbaarheid

- Er vindt onderzoek plaats naar de indicatoren: geluidsbelasting windmolens, slagschaduw windmolens, elektromagnetische velden kabeltracés en stations en hinder windmolens
- Op basis van kentallen worden voor geluidsbelasting en slagschaduw contourenkaarten gemaakt. Een contourenkaart met een worst-case benadering is hierbij mogelijk wanneer er geen aanname gedaan kan worden over de positionering van windmolens in een potentiegebied
- Voor elektromagnetische velden van hoogspanningsverbindingen en stations wordt uitgegaan van het voorzorgsbeginnsel wat betreft afstanden tot gevoelige bestemmingen
- De geluidsbelasting en slagschaduw wordt inzichtelijk gemaakt door contouren te plaatsen rond de voorgestelde windturbines. Op basis van deze contouren en het BAG-register wordt geanalyseerd welke en hoeveel huishoudens binnen de contouren vallen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen (vrijwel) geen hinder en beperkte hinder. Op basis van expert judgement wordt voor elk gebied het aantal te plaatsen windturbines geraamd. Op deze wijze kunnen de effecten onderling vergeleken worden en kan de hinder per turbine zo objectief mogelijk worden vastgesteld

Veiligheid

- Er vindt onderzoek plaats naar de indicator: plaatsgebonden risico
- De geluidsbelasting en slagschaduw worden inzichtelijk gemaakt door contouren te plaatsen rond de voorgestelde windturbines. Dit wordt voor alle alternatieven uitgevoerd. Op basis van deze contouren wordt geanalyseerd voor welke en hoeveel huishoudens een risicotoename geldt

Maatschappelijke kosten

Opwekking van elektriciteit uit zon en wind leidt evenals het aanwenden van allerlei warmtebronnen tot maatschappelijke kosten. In enge zin gaat het om de noodzakelijke investeringen in het elektriciteitsnet (en andere infrastructuren) en voorzien in back up elektriciteitscentrales (of opslag) voor periodes waarin er weinig zon en wind is. Echter, andere aspecten leiden ook tot maatschappelijke kosten. Denk aan de kosten van het grondgebruik, of de waardedaling van onroerend goed nabij windturbines. De uiteindelijke lasten kunnen bij verschillende doelgroepen terecht komen.

- Op basis van kentallen en beschikbare informatie (zoals de effectbeoordeling van de verschillende milieuthema's) worden de maatschappelijke kosten bepaald
- Aan de hand van een matrix worden de maatschappelijke kosten van verschillende alternatieven vergeleken

Criterium	Variant 1a	Variant 1b	Variant 2	Variant 3	Variant 4
Oplossend vermogen	++	-	+	+	0
Toekomstvast	+	-	+	0	-
Eenduidig	++	-	+	++	0
Betaalbaar	0	0	+	+	++
Uitvoerbaar	+	0	+	+	-

Figuur 4.1 Voorbeeld matrix met kwalitatieve scores van maatschappelijke kosten

Netinfrastructuur

Om te kunnen sturen op maatschappelijke kosten (voor zover bepaald door cluster grootte en afstand tot netaansluiting) en de tijdsvolgorde van mogelijke realisatie van projecten worden op verschillende locaties per potentiegebied beoordeeld aan de hand van verschillende indicatoren:

- Score t.a.v. potentiële cluster grootte windpark of zonnepark (groter is beter)
- Score t.a.v. potentiële cluster grootte combinatie windpark en zonnepark (groter is beter)
- Score t.a.v. afstand tot mogelijk netaansluitpunt opwekkingslocatie (korter is beter)
- Score t.a.v. vraag- en aanbodkoppeling (korter is beter). Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen woningen, bedrijven en industrie. Er is extra aandacht voor grote vragers, zoals het cluster van tapijtindustrie
- Score t.a.v. een combiclustert wind en zon. Cablepooling maakt geen onderdeel uit van deze indicator

4.4 Te onderzoeken alternatieven

Zoals beschreven in paragraaf 4.1 onder stap 2 wordt in de NRD een aanzet gedaan voor de thematische alternatieven die in het PlanMER voor de Herijking RES 2.0 W-O worden onderzocht. Deze paragraaf licht toe welke alternatieven binnen het PlanMER worden onderzocht en welke randvoorwaarden voor elk alternatief gelden. De te onderzoeken alternatieven sluiten aan bij het uitgangspuntenkwadrant uit de RES 1.0, maar komen niet een op een overeen.

In een werksessie bij de start van het PlanMER zullen de alternatieven verder worden ingevuld. Voor de gebieden waarin in de RES 1.0-fase bleek dat er geen restricties golden (denk aan: Natura 2000 en afstand van windmolens tot onder meer woningen), wordt per alternatief een invulling bepaald. In deze zogenaamde 'potentiegebieden' wordt in de werksessie bepaald welk type energieopwekking (zonne- of windenergie of combinatie) hier meegenomen wordt en op welke deel van het potentiegebied.

Per alternatief wordt een kaart ontwikkeld waarop te zien is op welke locaties windmolens en zonneparken komen. De alternatieven worden ingezet om de hoeken van het speelveld in beeld te brengen en dienen ter ondersteuning voor de te maken keuzes in de herijking RES 2.0. In het PlanMER worden effecten van de verschillende indicatoren niet vergeleken of opgeteld.

Randvoorwaarden alternatieven

Voor alle verschillende alternatieven die opgenomen worden in het MER voor de Herijking RES 2.0 W-O gelden de volgende randvoorwaarden:

- Het alternatief voldoet aan de regionale ambitie vanaf 2030 jaarlijks 1,826 TWh aan duurzame elektriciteit op te wekken
- Het alternatief streeft naar de verhouding 40% zon en 60% wind

Alternatieven Herijking RES 2.0 West-Overijssel

Wij gaan voor het PlanMER voor de Herijking RES 2.0 W-O uit van vier thematische alternatieven:

1. Alternatief gericht op de mens
2. Alternatief gericht op landschap en natuur
3. Alternatief gericht op systeemefficiëntie
4. Alternatief gericht op maximaal opwekkingsvermogen

Alternatief gericht op de mens

- Focus op minimale effecten van geluid en slagschaduw van windmolens
- Het voorzorgsbeginsel elektromagnetische velden van kabeltracés en stations vormt het uitgangspunt

Alternatief gericht op landschap en natuur

- Focus op behoud landschappelijke en natuurwaarden
- Houdt rekening met waardevolle landschappen en (kwetsbare) natuurgebieden en/of gebieden met hoge risico's op effecten op bedreigde soorten

Alternatief gericht op systeemefficiëntie

- Focus op de mate van efficiëntie van het benutten van het elektriciteitssysteem. Door het elektriciteitssysteem optimaal te benutten hoeft er minder nieuwe energie infrastructuur aangelegd te worden, is er minder fysieke ruimte nodig in de boven- en ondergrond en zijn er minder schaarse materialen nodig
- Houdt rekening met afstand en milieueffecten van nieuw aan te leggen tracés

Alternatief gericht op maximaal opwekkingsvermogen

- Focus op een maximaal opwekkingsvermogen
- Dit alternatief zal leiden tot meer opwekkingsvermogen dan de regionale ambitie uit de RES 1.0 van 1,8 TWh

5 De m.e.r.-procedure

5.1 Kennisgeving en raadpleging

Het is belangrijk dat iedereen mee kan denken over de manier waarop de regio West-Overijssel het m.e.r. traject gaat inrichten. De procedure start daarom met de openbare kennisgeving van het voornemen om een PlanMER op te stellen en de publicatie van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). De NRD ligt daarom zes weken ter inzage. Tijdens deze periode kan iedereen reageren op de aanpak van de milieueffectrapportage voor de Herijking RES 2.0 W-O zoals beschreven in deze NRD. Reacties kunnen in de vorm van zienswijzen bij de gemeente ingediend worden, zowel schriftelijk als digitaal. De reacties worden gebruikt bij de verdere uitwerking van de milieueffectrapportage.

Planning ter inzagelegging

Tijdens het Bestuurlijk Platform van 18 januari 2023 is de NRD vrijgegeven voor kennisgeving, publicatie en terinzagelegging. De periode waarop de NRD ter inzage wordt gelegd loopt van 8 februari 2023 tot en met 22 maart 2023.

5.2 Opstellen PlanMER en Nota van beantwoording

De reacties worden van antwoord voorzien in de Nota van Beantwoording NRD en de uitkomsten worden betrokken in de op te stellen PlanMER. Dit vindt gelijktijdig plaats met het opstellen van de Herijking RES 2.0 W-O.

5.3 Terinzagelegging PlanMER

De procedure van het PlanMER is gekoppeld aan de procedure van de Herijking RES 2.0 W-O. Dit houdt in dat de ontwerp Herijking RES 2.0 W-O en het PlanMER gelijktijdig zes weken ter inzage worden gelegd. Het PlanMER wordt als bijlage bij de ontwerp Herijking RES 2.0 W-O ter inzage gelegd. Opnieuw worden de relevante bestuursorganen geraadpleegd en mag eenieder een zienswijze indienen op het PlanMER en op de ontwerp Herijking RES 2.0 W-O. Daarnaast toetst de Commissie voor de m.e.r. in deze periode de kwaliteit van het PlanMER en beoordeelt de Commissie of de juiste (milieu) informatie aanwezig is om een besluit over de Herijking RES 2.0 W-O te kunnen nemen.

5.4 Besluit en vervolg

De Herijking RES 2.0 W-O wordt vastgesteld door de Gemeenteraad. De gemeente motiveert in de uiteindelijke Herijking RES 2.0 W-O hoe met de uitkomsten van het PlanMER en de inspraakreacties is omgegaan.

Bijlage 1 Begrippenlijst

Alternatief	Mogelijkheden om de doelstelling(en) van een plan te realiseren. In de Wet milieubeheer staat dat in het MER de 'redelijkerwijs in beschouwing te nemen' alternatieven moeten worden beschreven.
Autonome ontwikkeling	Verwachte situatie in de toekomst die optreedt zonder de veranderingen waar de RES-herijking 2.0 specifiek in voorziet. Alle met besluitvorming vastgesteld beleid, ontwikkelingen of projecten behoren tot de autonome ontwikkeling.
Beoordelingskader	Set indicatoren waarmee beoordeeld wordt wat de effecten van het plan zijn op de leefomgeving.
Bevoegd gezag	Eén of meer overheidsinstanties die bevoegd zijn om over de activiteit van de initiatiefnemer het besluit te nemen.
Commissie voor de m.e.r.	Een bij wet ingestelde landelijke commissie van onafhankelijke milieudeskundigen. Zij adviseren het bevoegd gezag over de kwaliteit van de informatie in het milieueffectrapport.
Criterium	Wijze waarop wordt gemeten (hoort bij de vastgestelde indicator)
Effect	Concreet gevolg van de voorgenomen activiteit op de leefomgeving.
Indicator	Belangrijk aspect binnen een thema om te meten.
Initiatiefnemer	Een natuurlijk persoon, dan wel privaat- of publiekrechtelijk rechtspersoon (een particulier, bedrijf, instelling of overheidsorgaan) die een bepaalde activiteit wil (doen) ondernemen en daarover een besluit vraagt
m.e.r.-plicht	de verplichting tot het opstellen van een milieueffectrapport voor een bepaald besluit over een bepaalde activiteit
Mitigerende maatregel	maatregel om de nadelige gevolgen van de voorgenomen activiteit voor het milieu te voorkomen of te beperken
NRD	Notitie Reikwijdte en Detailniveau: notitie die beschrijft waar de m.e.r.-procedure wel en niet overgaat ('reikwijdte'), welke aspecten in het planMER onderzocht gaan worden en met welke diepgang ('detailniveau').
Plangebied	Dat gebied, waarbinnen de voorgenomen activiteit of een van de alternatieven kan worden gerealiseerd. Vergelijk: studiegebied.
m.e.r	M.e.r. staat voor 'milieueffectrapportage' en is de procedure waarbinnen een MER wordt opgesteld.
PlanMER	MER staat voor 'Milieueffectrapport' en bevat de resultaten van het onderzoek naar de (milieu)effecten binnen een m.e.r. De toevoeging 'Plan' wil zeggen dat het om een MER voor een plan gaat, zoals een RES.
ProjectMER	MER staat voor 'Milieueffectrapport' en bevat de resultaten van het onderzoek naar de (milieu)effecten binnen een m.e.r. De toevoeging 'Project' wil zeggen dat het om een MER voor een project gaat, zoals een omgevingsvergunning voor een windmolenpark.

Referentiesituatie	bij deze situatie wordt uitgegaan van de bestaande situatie en de autonome ontwikkeling. Deze situatie dient als referentiekader voor de effectbeschrijving van de alternatieven in de planMER
RES	Regionale Energiestrategie. In een Regionale Energiestrategie (RES) beschrijft de energieregio zijn eigen keuzes voor de opwek van duurzame energie en het gebruik van o.a. warmtebronnen. Er zijn 30 RES-regio's in Nederland. In de zomer van 2021 stelden de overheden van de RES-regio's de RES 1.0 vast. In 2022 en 2023 werkt een RES-regio aan de RES 2.0
RES Herijking 2.0	De RES-herijking 2.0 is een herijking van nieuwe kaders, nieuwe inzichten, nieuwe verhoudingen, nieuwe ambities en/of andere ruimteclaims ten opzichte van de RES 1.0.
RES Voortgangsdokument	Het Voortgangsdokument gaat in op monitoring en de verantwoording ten opzichte van de RES 1.0.
Studiegebied	Dat gebied, waarbinnen de milieugevolgen dienen te worden beschouwd. De omvang van het studiegebied kan per milieuaspect verschillen. Vergelijk: plangebied.
Voorgenomen activiteit	Het plan of project dat de initiatiefnemer wil realiseren.
Zienswijze	Reactie die een belanghebbende aan het bevoegd gezag kan sturen als reactie op de kennisgeving over een voornemen.